

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Expenditur conditio requisita ad indulgentiæ concessionem, quæ est de
opere iniuncto. 9

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

4. Solum superest dubium, an si tempore, quo consecutus es indulgentiam, in peccato exstas, & ob id impediatis ab illius consecutione, remoto postmodo peccato indulgentiam obtineas: sicuti contingit in Sacramento, quae remoto obice suum effectum operatur, eò quòd illorū effectus non ex sufficienti dispositione, sed ex liberalitate Dei sacramēto annexatur. At effectus indulgentiae non ex dispositione illius, cui applicatur: sed ex Christi liberalitate nascitur: ergo remoto obice communicatur. Et explicatur ampliùs. Pontifex concedens indulgentiam eam intentionem habere potest, ut si pro eò tempore, quo concedit, incapax sit illius, referatur in acceptatione diuina tibi còmodo tempore communicanda. Quae enim repugnātia in hac intentione ostendi potest: Et ex alia parte hic modus confessionis, & Pontificis liberalitate denotat, & nobis est utilior: ergo asserendus est, sicuti asseruit Palud. in 4. dist. 20. q. 4. art. 3. circ. 1. concl. Sylu. verbo Indulg. n. 7. Hēriq. l. 7. c. 9. n. 13.

At longè verius est, indulgentiam concedam peccatum mortale habenti, nunquam effectum operari. Etenim operari non potest effectum indulgentiae, quae nunquam in suo esse constituta fuit, sicuti neque sacramentum, quod verum sacramentum non fuit. At indulgentia peccatori applicata nunquā in suo esse constitui potest: quippe nunquam remittere potest penam pro peccatis debitam media thesauri Ecclesiae satisfactione, quae est eius essentia. Ergo nunquam habere potest effectum, recedente fictione. Et in hoc est latum discrimen inter indulgentiam, & sacramenta: nam sacramenta, quae, recedente fictione, effectum habent, peccatori applicata in suo esse fuerunt perfectè constituta: secus verò indulgentia. Præterquam quòd non omnia sacramenta, recedente fictione, suum effectum operantur: sed, quae aliquo modo iterari non possunt: quorumque effectus non potest alia via obtineri. At indulgentia plerumque est iterabilis, eiuſque effectus, qui est penae debitae remissio, aliis viis obtineri potest. Ergo, &c. Deinde indulgentia effectum non habet, nisi ex intentione concedentis: at concedens indulgentiam tibi aliquod opus facienti, finito opere intendit penam remittere. Ergo, si eo tempore incapax es remissionis, indulgentia cessat. Neque verum est, concedentem velle, ut tibi còmodo tempore referretur: quia neque id explicat in concessione, neque eam intentionem habere potest, si eum sit opus, indulgentiam absolutè concedit. Secus verò posset dici, si distulim concederet, sub hac, inquam, forma. Concedo tibi indulgentiam hoc opus facienti, si capax es: sin minus, cum capax exiteris. At hæc cõcessio duplex est, & à modo, vitaro concedēdi indulgentias aliena. Et ex his solum est oppositè sententiae fundamentum. Atque ita latè docet Suar. disp. 52. sect. 2. a. n. 13. Coninch. disp. 12. dub. 7. post princ. n. 37. Nauar. notab. 17. n. 2. & notab. 19. sub finem Sā n. 2. Reginald. lib. 7. n. 169. Illuc. tr. 8. c. 6. n. 141. Bonac. disp. 6. q. 1. p. 5. n. 13.

5. Tertia conditio: Ne sis maiori excommunicatione ligatus hæc enim excommunicatum priuat communibus Ecclesiae suffragiis, & bonis inter membra Ecclesiae vnita diuidendis vti ex communiōis sententia tradit Suar. disp. 12. sect. 2. n. 3. & de censur. disp. 12. sect. 3. n. 7. Vgolin. de censur. tab. 2. c. 9. in princ. Bonac. dicta p. 5. n. 3. Laym. tract. 7. c. 6. num. 2. aduersus Henricq. lib. 7. cap. 18. 12. Emman. Sā Indulgētia. n. 2.

6. Quarta. Debes Indulgētia indigere ad penae remissionē, tempore, quo cõceditur: neque enim tibi referuanda est in tēpus futurum si forte illa indigeas: quia hæc referuatio Ecclesiae dānosa esset, vtpote quae iustis aniam peccandi præberet, scientibus obligationem habituros non esse exoluenti penam pro peccatis debitā. Atque ita notauit Coninch. disp. dub. 7. n. 37.

7. Quinta: Mandari debet executioni opus iniunctum, aliā Indulgētia non obtinebis. De qua conditione, quia varias continet difficultates, in seq. punct. agendum est.

8. Præter supradictas conditiones, aliam Caiet. 1. 1. Opusc. 11. 10. q. 1. excogitauit, quem sequutus est Nauar. notab. 20. nempe sollicitudinem exercendi opera penalia in peccatorum satisfactionem. Nam, qui negligens est debitam pro peccatis satisfactionem exhibere, indignus est alieno subsidio, & thesauri Ecclesiae participatione: sicuti esset indignus communicatione thesauri temporalis reipublicae ad debita propria soluenda, qui ex suo potestatem haberet soluenda illa, & solum ob negligētia, vel auaritia omitteret.

Sed hanc conditionem ceteri omnes Doctores cum D. Th. in 4. dist. 20. & quodlib. 2. art. 2. reiciunt, & merito, ut videre est in Suar. disp. 52. sect. 11. a. n. 2. Valen. disp. 7. q. 20. p. 5. in fine. Henricq. lib. 7. cap. 16. num. 2. Laym. tract. 7. cap. 6. in fine. eò quòd ad validam thesauri Ecclesiae dispensationem, sola causa rationabilis expostulatur: ad validam verò illius applicationem solum requiritur gratia in eo, qui consecutus est Indulgētia, & operis iniuncti executio. Ad hæc omnia stare possunt, tamen negligens fueris in satisfactione debita exhibenda: quippe potest adesse causa publica boni communis, quae dispensationem thesauri honestet, & insuper in statu gratiae esse potes. Nā illa negligentia peccatum mortale non est, ut suppono: ergo possunt esse omnia requisita ad Indulgētia.

9. Neque fundamentum Caiet. est alicuius momenti. Nam, est, ob negligentiam dignus non sis, ut thesaurus Ecclesiae

tibi applicetur: & postuē non es indignus, & incapax illius idēque ex benignitate Ecclesiae iuari potes. Neque obinde censenda est Ecclesia tuam negligentiam foueri: sed illam permittit, illique condescendere. Neque est simile de dispensatione thesauri temporalis reipublicae, qui ex voluntate reipublicae solum iis, qui alia via suam indulgentiam supplere non possunt, communicatur: & merito, quia si aliis communicaretur, cum finitus sit, iis indigentibus deficeret. At thesaurus satisfactionis Christi, & sanctorum infinitus est, qui exhauriri non potest, quantumuis communicetur: idēque quibuslibet indigentibus, etiam si alia via supplere suam indulgentiam possint prudenter, & rationabiliter communicatur.

PUNCTVM IX.

Expenditur conditio requisita ad Indulgētia consecutionem, quae est de opere iniuncto:

1. Operis iniuncti executio ita necessaria est, ut ex illius defectu nequeat indulgentia obtineri.
2. Excipe, nisi contrarium in ipsa concessione caueatur.
3. Opus praestandum est, sicuti est iniunctum.
4. Debet opus iniungi honestum, & utile ad finis Indulgētia-rum consecutionem.
5. Nulla ex circumstantia debere vitari affirmant aliqui, alij negant.
6. Qua distinctione vitatur Layman.
7. Quid sit sentiendum.
8. Opus exequi debet ex intentione, non formali, sed virtuali saltem obtinendi indulgentias.
9. Opus iniunctum personalem actionem exigens, à lucrante indulgentiam exequendum est.
10. Excipe, nisi concedens indulgentiam aliud prescripserit.
11. Plures Indulgētia diuersis viis concessas vnus operis executione te obtinere posse affirmant aliqui.
12. Verius est oppositum.
13. Apponitur quadam limitatio, sed non probatur.
14. Eodem tempore diuersis actibus plures Indulgētia obtinere potes.
15. Qualiter eiusdem operis repetitione plures eandem possit indulgentiam obtinere.
16. Satisfit questioni sub distinctione de concessione Indulgētia sed tempore indeterminato, vel cum determinatione breuis temporis.
17. Satisfit obiectioni.
18. Affirmant aliqui, ob diuersum modum exequendi opus iniunctum alios plures, alios minus de Indulgētia obtinere.
19. Sub distinctione questio dissoluitur.
20. Indulgētia concessa contritis, & confessis, non exigit confessionem actualem in eo, qui nullo mortali grauatur.
21. Si grauetur mortali, consultius est, confessionem esse praestendam.
22. Probabile est, necessariam non esse confessionem actualem.
23. Quod si Pontifex confessionem expresse exposuisset, illa praemissa ante elapsum terminum concessionis in nouum peccatum mortale incidisti: negant plures te debere iterum, confiteri.
24. Contrarium consulendum est.
25. Peccatum oblitum non videtur teneri confiteri.
26. An petita Communionem censetur Pontifex confessionem exposulare.
27. Satisfit questioni.

1. PRæcipua conditio requisita ad indulgentiam, est executio operis iniuncti. Est igitur hæc conditio ita necessaria ut si opus iniunctum ob impotentiam, vel alia de causa exequi omiseris, Indulgētia non cõsequeris: quia concessio sub aliqua forma, & conditione, ea non seruata corrumpit, arg. leg. Qui heredit. §. 4. leg. Manius. §. ff. de condit. & demonst. Quod adeò verum est, ut neque partem indulgentiae obtinebis, tamen si partē operis exequaris, quia non pars indulgentiae ob dimidiatū opus, sed indulgentia ob opus perfectum tibi promissa est. Atque ita docet Nauar. de Indulgētia. not. 9. n. 4. & not. 19. n. 17. Coninch. disp. 12. dub. 7. n. 38. Suar. disp. 52. sect. 3. n. 3. Laym. tract. 7. c. 6. n. 3. Bonac. disp. 6. q. 1. p. 5. n. 20.

2. Excipe tamen, nisi in concessione caueatur indulgentiam concedi impeditis opus iniunctum exequi, vti factum est in Extrau. Vnigenitus de pœnit. & remiss. vbi conceditur Tubicum Romanū omnibus illis, qui eo animo iter arripientes impediti fuerūt Romam peruenire, vel Apostolorum limina visitare. Secundo excipe, nisi ita leuis sit omisio partis operis iniuncti, ut non impediatur, quin moraliter censetur opus iniunctum exequi, sicuti si in oratione iniuncta omittes vnū Ave. Secus si opus iniunctum esset trina recitatio Dominicae orationis, & angelica, & binam tantum præstares: nam esto, omisio illa in se leuis sit: non tamen comparatione operis iniuncti, sicuti notatur in Suar. disp. 52. sect. 5. n. 3. Laym. & Bonac. supra.

3. Sed quale opus, qualiterque praestandum est ad indulgentiam obtinendam? respondeo, praestandum esse opus, sicuti

est iniunctum: nam cum Indulgentiarum concessio sit libera concedentis donatio, potest nolle eam facere, nisi sub conditione operis taliter praestiti. Arque hinc fit, posse Pontificem sub conditione operis interni indulgentiam concedere: nam esto plerumque expedit opus iniunctum externum esse, aliquando tamen expedit internum iniungi, uti docent Suar. *disp. 52. sect. 1. n. 5. c. 6. Val. disp. 7. q. 20. p. vlt. in fin.* Secundò fit, posse exigere, ut omne opus iniunctum in statu gratiae exequaris ob eandem rationem. At nisi id Pontifex exprimat, non praesumitur: quia est dura conditio, nec necessaria ad indulgentiam. Non enim conceditur indulgentia ob satisfactionem, aut meritum operis iniuncti, sed ob illius honestatem, ad quam exercendam procurat Pontifex media indulgentiae concessione homines allicere, sicuti latius tradit Suar. *d. sect. 5. n. 6. c. 6. Navar. notab. 19. n. 17. Graffis de indul. c. 5. n. 48.* pluribus relatis Bonac. *q. 1. p. 5. n. 10.*

4. Illud verò est certum, non posse opus iniungi, quod honestum non sit, & vile ad consecutionem finis in Indulgentiarum concessione intenti, aliàs non cederet in Dei honorem. Sed an taliter honestum debeat esse, ut nulla ex circumstantia vitietur: non constat inter Doctores. Afirmat Navar. *de indul. notab. 19. n. 6. c. 6. not. 32. num. 46. Rodrig. l. 2. q. 99. art. 6. Coninch. disp. 12. dub. 8.* Et mouentur, quia opus ob prauum finem, vel circumstantiam vitiatum displicet Deo. Non igitur in illius honorem, & gloriam cedere potest: ergo non est aptum, ut ratione illius satisfactio Christi applicetur, & peccatorum remissio concedatur. Contrarium docuit Cordub. *de indul. qu. 22. Suar. disp. 52. sect. 6. à n. 2.* quia certum est, Pontificem posse concedere indulgentiam sub conditione operis de se boni, & honesti, tamen si in individuo honestum non sit, siquidem potest absque illo operis indulgentiam concedere. Ac sic est praesumendum concedere, quoties opus exigit absolute absque vlla limitatione, sicuti praesumeretur, si praecceptum imponeret de illius executione: quia opus impositum in consecutione indulgentiae restringi non debet, sed potius ampliari, quatenus verba permittunt.

6. Sed inter has extremas sententias distinctione vitur Laym. *l. 5. sum. tract. 7. c. 6. à n. 3.* inquit enim: Cum sufficientia causae finalis ad indulgentiarum concessione plerumque compleatur ex opere iniuncto, videndum est, an opus iniunctum, esto vitiatum sit, ad finem praecipue intentum conducat, an non: si conducit, uti contingit in distributione ad expeditionem bellicam contra Turcas, consequeris indulgentiam: sed si non conducit, ut si ex fine placendi Deo praescribantur ieiunia, ut verò te inebriasti, vel maiorem partem operis iniuncti male perfecisti.

7. Fateor, hanc doctrinam verissimam esse: nego tamen opus iniunctum absolute requisitum finis à Pontifice intento non conducere, tamen si prauè fiat. Ieiunium namque, in quo te inebriasti, est ratione obiectatis Deo placere non potest, at ob rationem ieiunij, quam retinet, Deo placere potest: siquidem potes praecceptum Ecclesiasticum implere, & sub ea ratione Deum iratum placare. Deinde, est ieiunium in se ob prauum finem assumptum non conducit ad placandum Deum, impetrandumque ab eo aliquid beneficium: at quatenus excitar alios fideles ad poenitentiam, & corporis castigationem, religionem fouet, & Deum placare potest. Item, vitium ieiunij aequè efficax est ad placandum Deum, sicuti elemosyna vitiosa ad finem praecipuum, ob quem expostulatur. Non enim expostulatur elemosyna ob materialem belli expeditionem, sed ob fructum, qui speratur superatis hostibus: at hic fructus, sicuti propagatio fidei, & pax Christianae reipublicae, cum à Deo concedendus sit, necessariorum bonum opus praerequirat. Ergo dicendum est, sufficere bonum opus ex genere, esto, in individuo prauè sit factum.

8. Praeterea non est necesse, quod opus iniunctum exequaris animo, & intentione formali lucrandi Indulgentiam, bene tamen ex intentione habituali, & interpretatiua, quam censetur quilibet Christianus habere de suae salutis remedijs. Priorem partem probat consuetudo Ecclesiae, concedendi indulgentiam sensibus destituta, & iam animam agenti. Si enim huic ministrari extrema vinctio potest, quia ob Christianam vitam, quam degit, censetur voluntatem sufficientem habere omnium, quae suae spiritali salutis conueniunt, à fortiori indulgentia concedi poterit. Posteriorem partem sic probat: quia concessio indulgentiae actus est iurisdictionis non coactiuae, sed voluntariae, ac proinde exerceri non potest, nisi in volentes. Item est quadam donatio, quae ad sui valorem acceptatione saltem virtuali, indiget. Atque ita docent Suar. *disp. 56. sect. 1. n. 7. Laym. l. 5. sum. tr. 7. c. 6. ante med. dub. 2.*

9. Deinde, si opus iniunctum actionem personalem spectet, ut est ieiunium, oratio, Sacramentorum susceptio, Ecclesiae visitatio, à te necessariorum exequendum est: nequis enim denominari ieiunians, aut orans, tamen si famulus ad tuum mandatum oret, aut ieiunet. Sectis verò est, si opus iniunctum non personalem actionem, sed rem familiarem, atque bona extrinseca respiciat, sicuti est elemosyna distributio: haec enim si per famulum facias, tanquam per instrumentum, censetur per te ipsum facere, atque ad id opus iniunctum exequi, & indulgentiam obtinere. Suar. *disp. 52. sect. 7. Laym. l. 5. sum. tr. 7. c. 6. dub. 3. n. 5.*

10. Ab hac tamen doctrina excipit optimè Suar. nisi aliter concedens indulgentiam praescripserit. Potest autem concedens indulgentiam exigere, distributionem elemosynae fieri ab eomet, qui indulgentiam consecutus est, ut sic pietatem foueat, & forte meritum, & satisfactionem augeat. Quo casu, si per famulum elemosynam concedat, indulgentiam non obtinebit: quia non est executus opus iniunctum. Item, praescribens ieiunium, orationem. Ecclesiae visitationem, contentus esse potest, si per alium haec ipsa praestentur, ut si in forma indulgentiae dixerit. Qui per se, vel per alium Ecclesiam visitauerit, indulgentiam consequatur, & tunc facta visitatione per alium, non ipsi, sed ei, in cuius nomine fuit facta visitatio, indulgentia conceditur.

Ex quo sic, visitantem Ecclesiam nomine alieno, sicut & famulum elemosynam domini distribuentem, non oportere in gratia esse constitutum: quia haec necessaria non est ad opus, prout à concedente indulgentiam exigitur: non enim postulat opus meritorium, nec satisfactorium, sed opus de honestum, quod absque gratia fieri potest. Neque etiam gratia in eo necessaria est, ut ad sit dispositio ad indulgentiae consecutionem: siquidem non ipsi visitanti Ecclesiam, neque famulo elemosynam distribuenti indulgentia conceditur, sed illi, in cuius nomine famulus Ecclesiam visitat, vel elemosynam distribuit. Super sunt tamen aliquot difficultates. Prima, an eodem opere plures indulgentias diuersis viis concessas lucrari possis: v. g. habes plura grana benedicta, plures imagines, quarum singulis concessus est annus indulgentiae, orarium Virginis recitantibus, tecitas semel orarium, & tot annos indulgentiae consequaris, quot habes grana. Videris obtinere: quia opus iniunctum exequeris omnibus indulgentijs correspondens, & cum non sit maior ratio, quare vnam potius, quam aliam consequaris, omnes consequi debes, sicuti diuersis praecipis vnicuique actu satisfacere potes. Arque ita sentit Cordub. *q. 15. de indul. pag. 439. Graffis de indul. c. 5. n. 55. Hentici. l. 7. c. 17. num. 35. Emman. s. verb. indulgentia n. 18.*

12. Sed verius oppositum tenet cum Suar. *disp. 52. sect. 8. n. 10. Filiuc. tr. 8. c. 6. q. 14. n. 168. Bonac. disp. 6. q. 1. part. 5. n. 29. Coninch. disp. 12. dub. 9. Laym. l. 5. tr. 7. c. 6.* Ratio ea est, quia plerumque opus iniungitur ad complendam causam pro indulgentiae concessione necessarium: at opus pluribus causis applicatum, & in plura diuisum, minore singulis virtutem concedit. Ergo non poterit omnium indulgentiarum causas complecti, ac proinde ex defectu causae non omnes indulgentiae obtinebuntur, sed illa tantum indulgentia, ad quam operans suam intentionem determinauerit: nam cum in illius fauorem omnes, concedantur, expedit eius voluntati electionem remitti. Quod si ad nullam specialem intentionem determinauerit, ratione omnium eandem indulgentiam consequetur, ut bene notatur Suarez & Bonac. *locis allegatis.*

13. Hanc tamen doctrinam limitant Laym. Coninch. & Suar. ne procedat, cum opus iniunctum iterabile non est: v. g. si communicanti in festo Conceptionis, vel in eius vigilia ieiunanti concedatur diuersis viis annus indulgentiae, credendum est, ieiunantem vel communicantem plures annos consequi. Sed haec limitatio mihi non probatur: nam esse opus iniunctum iterabile, vel non iterabile, impertinens est ad complendam causam sufficientiam, si alioquin ex se non complet. Quapropter si ponamus ieiunium complecti sufficientiam causae, quae requisita est pro concessione vnius anni indulgentiae, nequit etiam iuuare sufficientia causae pro alterius indulgentiae concessione. Secunda, an vno eodemque tempore diuersis actibus, quorum singulis diuersae sunt indulgentiae concessae, possis eas lucrari. Vt si recitari Horas canonicas, & audienti Missam variae essent concessae indulgentiae, lucrari eas possis, simul audiendo sacrum, & Horas recitando: Cui difficultati affirmatiue est respondendum: quia vnumquodque opus aequè eodem tempore ac in diuersis perfici potest, & aequè valet suae concessiois causam finalem complere, ac si ieiunctum alio peractum esset, ut tradit Bonac. *disp. 6. q. 1. p. 5. n. 31.*

15. Tertia, an possis saepius eandem indulgentiam obtinere, repetito opere, cui est indulgentia absolute concessa: v. g. concessit Pontifex annum indulgentiae visitantibus Ecclesiam S. Petri, poteris saepius eam indulgentiam lucrari: Videris, non posse: sed semel tantum, eò quod semel absolute prolatus de prima vice sit intelligendus ex text. *Boues. S. Hoc serm. ff. de verb. significat. cui consonat lex, Cum Pater S. Pater certam ff. de legat. 1. vbi cautio de danda, vel restituenda dote sit nuptiae, solum de primis nuptijs intelligitur, neque ad secundas extenditur. Idemque est de promissione doris, ut tradit Bart. in leg. Dots promisso. vers. vlt. ff. de iure dotium, & pluribus alijs ornat Tiraq. in dicta leg. Boues. 2. Hoc sermone.*

16. Caeterum distinguendum est, inter indulgentiam concessam absque vlla temporis determinatione, & inter indulgentiam cum limitatione temporis, maxime breuis concessam. Exemplum primi est, si concedatur indulgentia visitantibus Ecclesiam D. Petri. Secundi verò, si concedatur visitantibus Ecclesiam in festo ipsius dedicationis, vel per illius octauam. Si absque temporis determinatione concedatur, peruenit est Indulgentia, & pluries obtineri potest, vbi, & conueniente

Re intentionem Pontificis declarante, vti docuerunt Nauarr. de Indulgent. notab. 15. n. 19. & notab. 31. n. 26. & 37. & in expli- cat. Bulla Gregor. XII. l. n. 46. vers. Circa hoc. Cordub. quæst. 5. lib. 5. Suarez disp. 57. sect. 1. n. 4. Henric. lib. 7. cap. 11. num. 1. & 17. num. 6. Emman. Sâ verbo Indulgentia, num. 7. Bonac. disp. 6. quæst. 1. part. 5. n. 32. & alij. Quod adeo verum existimant dicti Doctores, vt non solum pluries in vira, sed in anno, mense, & hebdomada, si eo tempore opus iniunctum persiciatur, obtine- ri possit: Quinimò Nauarr. dicto notab. 31. n. 37. existimat, eo die toties obtineri posse indulgentiam, quoties opus iniun- ctum prudenter, & deuote peragatur. Hanc doctrinam probabi- liter extendit Emman. Sâ ad indulgentiam per longum tempus concessam: v. g. per annum, vt in anno Iubilæi: quia hæc quasi pennis, & perpetua est reputanda, ac proinde po- terit non solum semel, sed pluries obtineri opere iniuncto præfisco. Verum, si indulgentia cum determinatione brevis intervalli concedatur, vti solet concedi in Festo alicuius Sancti, vel per eius octauam: semel tantum obtineri poterit: quia illa temporis determinatio indicat, Pontificis intentionem vnius tantum indulgentiæ esse, non plurium, sicuti notauit S. Thom. in addit. q. 15. art. 2. ad 4. Toler. lib. 6. c. 28. ad finem, Nauarr. Suar. Sâ, Henric. loc. alleg.

17. Prædictis non obstat textus in leg. *Bones*. cui varias excep- tiones, & limitationes adhibet Tiraque. *suprà* ex quibus ad postum propositum non leuiter fauet illa, quæ asserit, prædictum textum non procedere in concessione pro causa aliqua certa, & determinata, quæ perleuerat post primam concessionem: ea enim perseuerante non finitur concessio, sed pluries repeti potest, vti docuit Barr. in leg. 1. col. vlt. ff. ad leg. *Julianam* Manest. argum. text. in leg. *Continuus*. S. *Qui insulam*. ff. de verbor. oblig. Durante enim causa, durare etiam debet id, quod ob eam causam introductum est, leg. *Semper*. S. *Negotia- torum* ff. de iure immunit. leg. *Si cui*. S. 1. ff. Ex quibus causis *ma- ior*. leg. 2. S. *Omnes*. ff. de iudic. & alius. At in concessione indul- gentiæ per longum tempus, vel sine limitatione temporis concessa plerumque perseuerat eadem causa concessions, quæ solet esse Religionis augmentum, & deuotionis, & feruoris in aliquem sanctum excitatio, efficitur & concessione indul- gentiæ perseuerare. Neque etiam displicet ea exceptio, quam ex pluribus Doctores refert Tiraque. quod prædictus textus in leg. *Bones*. non sit intelligendus in materia fauorabili, sed solum in onerosa iuxta textum in leg. *Conditio filia*. in fi- nis de condit. & demonstrat. & tradit Francisc. Arcerin. in leg. *Serui* electio. ff. de legat. 1. leg. *Placet*. cum seqq. de liberis, & postulum. Denique inquit Tiraque. limitat. 27. prædictum textum in concessione lucratiua, seu gratuita, qualis est indulgentiarum concessio, non procedere argum. leg. *Si seruus* ff. de ser- uantibus. vrbano.

18. Quarta difficultas est, an ob diuersum modum exe- quendi opus iniunctum, alij plus, alij minus de indulgentia consequantur? Affirmant: Nauarr. de Indulg. notab. 15. Coninch. dub. 6. num. 34. Layman. lib. 5. sum. tract. 7. cap. 5. num. 2. Moten- tur ob rationem sæpe dictam: quia opus exigitur, vt suppleat insufficientiam causæ finalis. Qui igitur opus iniunctum exe- quitur tepide, & remisse, vel ex aliqua circumstantia vitiatum, minus completit causæ finalis sufficientiam, quam qui opus iniunctum honeste, & feruenter perficit. Fautque Bonifac. in *Extrauag. Antiquorum. de penitent. & remissionib.* vbi post- quam in anno Iubilæi plenissimam indulgentiam concessit visitantibus Apostolorum limina, subdit: *Vniquisque tamen plus merebitur, & Indulgentiam efficacius consequetur, qui Ba- silicam ipsius amplius, & deuotius frequenter auerit.* Si enim om- nes visitantes peracta visitatione Indulgentiam consequun- tur æqualem, falsò Pontifex asserit, efficacius consequi, qui amplius & deuotius Basilicam frequenter auerit.

19. Sed in hac re opus est distinctio. Vel enim opus iniunctum, quomocunque fiat, complet sufficientiam causæ finalis, vel non. Si non complet sufficientiam causæ fi- nalis: quia requirebatur opus honeste, & feruenter factum, cer- tum est, eo casu non consequatur integram indulgentiam, qui tepide, & remisse opus iniunctum exequutus fuerit; sed partem iuxta proportionem causæ. At hoc præsumi non debet, cum Pontifex Indulgentiam concedit opere iniuncto absolute. Ex ea enim concessione credit Pontifex opus iniunctum, quomocunque fiat, sufficientiam causæ finalis completere: alias omnes Indulgentiæ infirmari facile possent, nullæque essent moraliter certæ. Quòd si opus iniunctum, etiam tepide factum, finalem causam indulgentiæ complet, vt necellario affirmandum est: ob maiorem, vel minorem deuotionem in executione operis iniuncti non maior, nec mi- nor indulgentia obtinetur, sed æqualis: quia indulgentia non nititur deuotioni operis, sed ob legitimam causam liberali donatione hæc donatio, vt effectum habeat, solum ex vo- luntate donantis expostulat qualemcunque executionem ope- ris iniuncti: ergo feruentior, vel remissior executio non re- fert ad indulgentiæ integræ consecutionem. Atque ita docet Suar. disp. 52. sect. 8. à n. 3. Emman. Rodi. in explicat. *Cruciatae*, §. 7. nu. 4. Cordub. lib. 5. q. 31. proposit. Filliuc. tract. 8. cap. 6. q. 14.

Berd. de Castro. Sum. Mor. Part. 1. V.

num. 164. Grassis de Indulgent. cap. 5. num. 60. & cap. 7. num. 3. Bonac. disp. 6. quæst. 1. p. 5. num. 19. Neque his obstat Bonifac. in *Extrauag. Antiquorum*. dicens, visitantem deuotius Basilicam, efficacius Indulgentiam lucrari: quia id intelligendum est, quantum est ex te ex opere iniuncto, quod negari non potest, ex te efficacius esse ad indulgentiæ consecutionem: de facto tamen, & in re, seu quoad effectum, non efficacius indulgentiam obtinet.

20. Quinta difficultas est, an indulgentia concessa iis, qui contriti, & confessi Ecclesiam aliquam visitauerint, expostulet confessionem actualem, vel sufficiat in voto? Dicendum primò est, si nullo peccato mortali, quod clauibus Ecclesie subiectum non sit, te grauatum sentias, necesse tibi non est, confessionem præmittere pro indulgentia consequenda: quia, cum eo casu non habeas materiam confessioni necessariam, non est credendum, Pontificem onus, & obligationem subiiciendi materiam liberam tibi imposuisse verbis ita generalibus, & communibus: debebat enim apertius obligationem exprimere. Quinimò esto, Pontifex in concessione absolute confessionem, & Communionem requisit, sicuti si diceret: indulgentiam concedimus omnibus illis, qui intra tot dies sua peccata confessi fuerint, & sacram Eucharistiam receperint, si tamen nullo peccato mortali post vltimam confessionem commissio graueris, satis probabile est; te non esse obli- gatum confiteri: quia non de confessione libera, sed necessaria, credendum est Pontificem loqui. Quippe confessio absolute prolata pro confessione necessaria supponere debet, sicuti peccatum pro mortali, & non pro veniali supponit. Neque obstat expostulari Communionem liberam: quia in Communionem non est ea difficultas, ac in confessione: & præcipue quia Communio propter se expostulatur: at confessio non propter se, sed vt certius, & efficacius tollatur obex indulgentiæ consequendæ, quem solum peccatum mortale apponit. Vnde, etsi confessio absolute expostulata sit, intelligi debet obice ad indulgentiam supposito. Præterquam quòd Ecclesia nunquam solet confessionem venialium à fidelibus expostulare. Vnde; si Pontifex pro confessione indulgentiæ eam requirit, apertissimis verbis voluntatem suam exprimere debet. Atque ita docent Suar. disp. 52. sect. 3. n. 5. Bonac. plures referens disp. 6. de Indulg. q. 1. p. 5. n. 7. Laym. l. 5. sum. tract. 7. c. 6. dub. 5. concl. 1.

21. Si autem peccato mortali grauatus existas, consultus est, & securus, tibi necessariam esse actualem confessionem, maximè si possibilis sit. Sic Durand. in 4. disp. 20. quæst. 4. Nauarr. de Indulg. notab. 18. n. 2. Caiet. *Opus. de Indulgent. c. 10.* Grassis de Indulg. cap. 5. numer. 5. Coninch. disp. 12. dub. 7. num. 38. Sâ indulgentia, numer. 3. Bonac. disp. 6. quæst. 1. part. 5. num. 5. Layman. lib. 5. tract. 7. cap. 6. quæst. 5. Ratio ea est: quia Pontifex expostulat in eo qui lucraturus est indulgentiam, vt contritus, & confessus visitet Ecclesiam. Ergo, qui abique contritione peccati, & illius confessione visitaret, conditionem non exequeretur, ac proinde indulgentiam non obtine- ret. Quòd si dicas cum D. Antonin. 1. part. tit. 10. cap. 3. §. 5. sufficere, quòd tempore debito contritus, & confessus fuerit, obstat: quia Pontifex non expostulat contritionem, & confessionem, vt præcepto diuino, vel ecclesiastico fiat satis; sed vt indulgentia obtineatur, ac proinde expostulat contritio- nem, & confessionem, tempore, quo indulgentia obtinenda est. Sub nomine contritionis, tam contritio perfecta, quam imperfecta, scilicet, attritio intelligitur. Et licet sola con- tritio perfecta obicem peccati tollat, & subiectum perfectè disponat ad Indulgentiæ consecutionem: quia tamen con- tritio difficilis est, & incerta, idèò Pontifex, vt effectus Indulgentiæ securior sit, & certior, confessionem expostulat in eo, qui mortali grauatus est. Notanter dixi, si confessio impossi- bilis sit: quia stante impossibilitate confessionis, præsumi po- test Pontifex nolle fidelem contritum indulgentiam priuare, vti notarunt Emman. Sâ, & Laym. loc. alleg.

22. Verum esto, prædicta sententia consulenda sit, probabi- lissima tamen est negans, confessionem ex prædictis verbis re- quiri, quam aliis relatis docet Suar. disp. 50. sect. 5. n. 10. & disp. 52. sect. 3. n. 19. Filliuc. tr. 8. c. 6. n. 148. Motentur: quia illis verbis non videtur Pontifex aliam diligentiam expostulare, quæ necessaria est, vt thesaurum Ecclesie applicare fidelibus possit; iuxta *Extrauag. Vniuersalis de penit. & remission. tit. 1. m. post. princ.* vbi inquit Pontifex: *Thesaurum sua Ecclesia commisit Christus Dominus per Beatum Petrum, cuiusque successores fide- libus dispensandum, & verè penitentibus, & confessis misericor- diter applicandum.* At certum est, hunc thesaurum applicari posse verè penitentibus, tamen si confessio non sint, sed solum propositum habeat cõfiteudi ergo illis verbis non expostulatur penitentia perfecta, & confessio; sed ea penitentia, & confes- sio, quæ necessaria fuerit, vt thesaurus Ecclesie applicari possit. Et ex his soluitur fundamentum oppositum. Expostulat enim Pontifex contritionem, & confessionem, non vt securus, & certius indulgentia obtineatur, alias contentus non esset contritione imperfecta simul cum confessione: siquidem contritione perfecta simul cum confessione secu-

curius obtineretur: sed ea expostulat, quatenus necessaria sunt, ut thesaurus Ecclesiae applicari possit, ad quem effectum solum requiritur peccati mortalis memoria, quae tum per contritionem perfectam, tum per imperfectam cum confessione fieri potest.

23. Quod si aliquando Pontifex expressè confessionem expostulet, uti expostularet, si diceret: Intra tot dies debeant à suis peccatis abolutionem sacramentalem obtinere, non est dubium, confessionem actualem necessariam esse. Solum est dubium, si eam praeiussit, & postmodum ante impletum tempus obtinenda indulgentia in aliud mortale incidisti, an debeas iterum confiteri. Negat Nufiez in addit. ad 3. p. c. 27. art. 3. dub. 4. Bon. disp. 6. q. 1. p. 5. n. 9. ed. quod Pontifex non plures confessiones, sed vnicam expostulat, cui petitioni confessione facta perfecte satisfecisse videtur.

24. Sed oppositum, tanquam securius, consulendum est, ut ipsemet Bonac. consultis, quinimò existimo probabilius: quia Pontifex expostulans expressè confessionem, praesumitur eo sine expostulare, ut securius, & certius consecutus Indulgentiam, peccata, quae illius consecutionem impedire possint, remoueat: hæc ratio urget, casu, quo te nouo peccato mortali grauatam sentias, ut manifestum est. Ergo.

25. Quinimò addit Suar. disp. 52. sect. 3. num. 7. in fine, si facta confessione ante tempus, quo indulgentia applicanda est, recorderis alicuius peccati in priori confessione oblitus, te obligatum esse illud fateri, aliàs indulgentiam non obtinebis: quia expostulatur confessio omnium peccatorum ante indulgentiam commissorum quatenus humano, & morali modo fieri potest. Sed oppositum verius censeo, ed. quod peccatum oblitum in confessione legitime facta remissum sit virtute gratiae per sacramentum communicatae ac proinde securitatem indulgentiae nullatenus impedire potest: confessio autem expostulatur omnium peccatorum, quae fuerint ante indulgentiam commissa, quaeque virtute sacramenti, saltem virtualiter, remissa non fuerint: secus de remissis directè, vel indirectè.

26. Sed, quid, si Pontifex, nulla mentione facta confessionis, Communionem expostulet, censeturne confessionem expostulare ab eo, qui peccati mortalis conscius est? Non dedit, qui id affirmet, & satis probabiliter: quia peccato mortali grauat, si Eucharistiam sumere debet, iure diuino obligatur confessionem praemittere: ergo Pontifex postulans Eucharistiae sumpcionem, tacitè expostulat, quae ad ipsam ritè factam necessariò requiruntur: quippe Pontifex sumpcionem dignam, non indignam exigit. Contrarium defendit Suar. disp. 52. sect. 3. n. 6. quem sequitur Laym. lib. 5. sum. tract. 7. cap. 6. q. 5. concl. 1. ea ratione moti: quia privilegium Pontificis non est ad dandum onus, quod expressum non sit. At Pontifex ad consecutionem indulgentiae non expressit confessionem; sed illius obligationem pro Eucharistia suscipienda, iuri diuino remittit: ergo ex petitione Eucharistiae non inferitur confessionem postulari.

27. Nihilominus media via tenenda est, & affirmandum, confessionem pro consequenda indulgentia expostulatam non esse per se: siquidem illius nulla fuit facta mentio, bene tamen, quatenus ad dignam Eucharistiae sumpcionem fuerit necessaria, ob rationem superius factam. Ex quo fit, si omissa confessione, quam praestare poterat, Eucharistiam sumas, indulgentiam non obtinebis, non directè, & formaliter, quia omisit confessionem: sed quia omisit Eucharistiae sumpcionem ritè factam, quae expostulata fuit. Contra vero, si impotens fuisti ad praemittendam confessionem, cum eo casu ritè Eucharistiam sumas, confessione non praemissa indulgentiam consequeris.

PUNCTVM X.

Qualiter Indulgentiae defunctis applicari possunt.

1. Defunctis indulgentia applicatur.
2. Haec applicatio fit, non per modum abolutionis, sed suffragij: & in quo hæc differentia sita sit.
3. Negant plures, hanc applicationem esse infallibilem.
4. Verius est, infallibiliter effectum habere.
5. Soluitur oppositum fundamentum.
6. Solis existentibus in Purgatorio Indulgentia conceduntur.
7. Verius videtur, solis defunctis baptizatis indulgentias concedi posse.
8. Ad hanc indulgentiam pro defunctis applicandam requiritur in concedente potestas, quae solum est in Pontifice, in aliis ex eius delegatione.
9. Obtinens indulgentiam pro defuncto debet exequi opus, in reptione saltem virtuali, obtinendi indulgentiam.

10. Non est necessarium, quod in gratia existat, etsi consultum sit.

11. Ex parte defuncti aliqui plures conditiones requirunt: sed reiciuntur.

1. **C**ertum est apud omnes Orthodoxos, defunctis in Purgatorio existentibus indulgentias applicari posse. Constat, tum ex Ecclesiae praxi, aduersus quam disputare insolentissima infantia est, inquit August. epist. 118. ad Laetianum tum ex consensu communi Summorum Pontificum, aliorumque definitio præcipue ex Leone X. epist. ad Caiet. contra Luther. & ex Sixto IV. Innocent. VIII. Pio II. Calixto, Paschasio, & aliis relatis à Gabriel. in addit. ad lect. 57. in canon. Si enim quilibet particularis potest suas satisfactiones defunctis applicare cur non poterit Pontifex Christi, & Sanctorum satisfactiones, præcipue cum ipsi voluntatem habeant, ut non solum viuus, sed & defunctus sua opera proficiat?

2. Hanc applicationem communiter Doctores censent fieri, non per modum abolutionis, sed per modum suffragij, cuius differentia in eo sita est, teste Suarez disp. 53. sect. 2. numer. 4. & sect. 3. numer. 15. Valen. quæst. 20. pun. ult. Laym. lib. 5. sum. tract. 7. c. 7. in prin. Coninch. disp. 12. dub. 10. & aliis quod indulgentiam concedens per modum abolutionis, tanquam Iudex, & Superior illius, qui absolouendus est, procedit, quemque à poena debita pro peccatis absoluit, oblata Deo ex satisfactionibus Christi, & Sanctorum sufficiente satisfactione. At concedens indulgentiam per modum suffragij, nullam in personam absolouendam iurisdictionem exercet: quia non absoluit à poena; sed Deo satisfactionem sufficientem offert, ut ipse eam acceptans poenam debitam remittat.

Cum autem Pontifex tibi concedit, ut possis, defuncto per modum suffragij indulgentiam applicare, ne intelligas, tibi forte formine, vel laico, concessam esse facultatem distribuendi thesaurum Ecclesiae, & maxime in defunctorum fauorem, quod semper est Pontifici reseruatam; neque etiam intelligas, indulgentiam tibi concessam posse defuncto communicare: nam si tibi concessa est, poenam tuorum peccatorum remittit, non igitur est locus applicationi. Sed intelligere debes, tibi remitti potestatem designandi defunctum: quia designatione facta Pontifex immediatè, & directè indulgentiam applicat: & quia hæc applicatio tuam designationem subsequitur, ideo dicitur potestatem habere applicandi, indulgentiam defunctis, sicuti colligitur ex his, quae tradit Suarez disp. 53. sect. 3. à numer. 10. Coninch. disp. 12. dub. 10. Valen. p. ult.

3. Sed, an hæc applicatio defunctis facta infallibiliter effectum habeat, sicuti haberet, si viuentibus ritè dispositis applicaretur: non conueniunt Doctores. Nam Richard. in 4. dist. 20. art. 3. quæst. 3. Duran. q. 4. num. 12. Caiet. tract. 16. de indulgent. qu. 5. & 6. Cordub. qu. 13. & 15. opin. 4. Canuslib. 12. de locis. c. 13. ad 9. 8. Errant. Petr. Sotus lect. 5. de indulgent. Henric. lib. 7. cap. 7. num. 4. Layman. lib. 5. sum. tract. 7. cap. 7. n. 2. Bonac. disp. 6. quæst. 1. pun. 6. circa finem, aliter, indulgentiam defunctis applicatam non habere infallibilem effectum, sed solum per modum cuiusdam impetrationis ex libera Dei acceptance, ed. quod Iupremus Iudex non teneatur commutatione poenae sibi debite acceptare, nisi ad id sua se promissione obligauerit: at Deus non videtur obligatus ad acceptandam satisfactionem ex Christi, & Sanctorum meritis pro defunctis oblatam: quia Christus Dominus solum promittit soluendum in caelis, quod Pontifex soluerit super terram; non verò quod Pontifex soluerit sub terra, ubi animae detinentur, & poenas luunt. Confirmant suam sententiam ex vsu fidelium, qui postquam indulgentiam plenariam alicui defuncto applicauerunt, medio, inquam, Sacrificio, vel alio pio opere, iterum reperunt eandem indulgentiam, quod superfluum esset, si infallibiliter haberet effectum. Sentiant ergo fideles solum habere effectum ex libera Dei acceptance.

4. Cæterum multò verius est stante legitima causa concessionis, æque defunctis, ac viuus Indulgentiam infallibiliter applicari quæ est sententia D. Thom. in 4. dist. 45. quæst. 2. art. 3. q. 2. Soti dist. 21. quæst. 2. art. 1. & dist. 45. quæst. 2. art. 3. Nauar. notab. 2. 2. numer. 18. Suarez disp. 53. sect. 3. numer. 3. Valen. t. 4. disp. 7. quæst. 20. pun. ult. in medio. Coninch. disp. 12. dub. 10. concl. 3. Benzon. lib. 2. c. 52. Et colligitur ex illa epist. Leonis X. ad Caiet. ubi de distributione thesauri, & indulgentiarum concessione viuus, ac defunctis facta loquens, omnibus nulla distinctione facta affirmat prodesse; viuus per modum abolutionis; defunctis per modum suffragij, & vtraque distributionem ex apostolica autoritate provenire. At viuus prodest Indulgentia infallibiliter ex potestate à Christo accepta. Ergo etiam prodesse debet defunctis, cum ex eadem potestate applicatio proveniat. Et confirmo Pontifex à Christo potestatem accipit eius thesaurum dispensandi, & applicandi, non solum viuus, sed etiam defunctis causa legitima intercedente: ergo facta defunctis applicatione effectum obtinet.